

Til bestyrelsen og direktionen

20. november 2007

Ref. MT

J.nr. 10122-0002

I lighed med tidligere år har Finanstilsynet udarbejdet et orienteringsbrev om regnskabsregler, som vedlægges. Brevet omhandler gruppevise nedskrivninger af udlån og øvrige regnskabsforhold.

I afsnittene om gruppevise nedskrivninger henledes opmærksomheden på, at lempelsen for dokumentationskravet ikke længere kan anvendes, og at der ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007 skal anvendes en egentlig model. I den forbindelse bemærkes det, at skiftet fra anvendelse af kvalificerede skøn til en egentlig model som udgangspunkt vil være udtryk for et regnskabsmæssigt skøn.

Tilsynet omtaler endvidere den model til beregning af gruppevise nedskrivninger, som Lokale Pengeinstitutter stiller til rådighed for foreningens medlemmer. I den forbindelse gør tilsynet opmærksom på, at det er en forudsætning for anvendelse af modellen, at det enkelte institut altid foretager en vurdering af, om de gennemsnitlige forhold, som Lokale Pengeinstitutters model bygger på, også gør sig gældende for instituttet.

Herudover følger tilsynet op på de problemstillinger, som blev behandlet i Finansrådets "sommerbrev" om gruppevise nedskrivninger, og enkelte yderligere forhold relateret til gruppevise nedskrivninger behandles.

I afsnittene om øvrige regnskabsforhold henleder tilsynet opmærksomheden på enkelte regnskabsregler. Baggrunden er, at tilsynet ved kontrol af årsrapporterne for 2006 og delårsrapporterne i 2007 har konstateret, at de pågældende regler ikke altid har været efterlevet. Endvidere gør tilsynet opmærksom på, at enkelte regler er ændret, og der orienteres om tilsynets praksis på udvalgte områder.

Finanstilsynet skal anmode alle institutter om at give en kopi af orienteringsbrevet til instituttets eksterne revisorer og eventuelle revisionschef.

Med venlig hilsen

Lars Østergaard
kontorchef

FINANSTILSYNET

Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finanstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

20. november 2007

Ref. MT/LE/FJ

J.nr. 10122-0002

Orientering om regnskabsregler for pengeinstitutter

Finanstilsynet har ultimo 2004, 2005 og 2006 sendt orienteringsbreve til alle pengeinstitutter om regnskabsreglerne for indregning og måling af udlån og garantier. Med dette brev giver tilsynet sin ultimo 2007 - orientering til alle pengeinstitutter¹. Orienteringen omhandler følgende emner:

1. Gruppevise nedskrivninger af udlån

- 1.1. Ophør af lempelse for dokumentationskrav
- 1.2. Skift fra gruppevise nedskrivninger baseret på "kvalificerede skøn" til anvendelse af model
- 1.3. Anvendelse af Lokale Pengeinstitutters model
- 1.4. Opfølgning på Finansrådets "sommerbrev"
  - 1.4.1. Eksplicitte betalingsrækker vs. Basel II parametre
  - 1.4.2. Definition af ny kunde
  - 1.4.3. Migration (flere klasser i samme gruppe)
  - 1.4.4. IBNR-nedskrivninger
  - 1.4.5. "Tidlige hændelser"
  - 1.4.6. Brutto-/netto-tilgang i en ratingmodel
- 1.5. Øvrige forhold vedrørende gruppevise nedskrivninger
  - 1.5.1. Opgørelse af udlåns effektive rente
  - 1.5.2. "Emergence-perioden"

2. Øvrige regnskabsforhold

- 2.1. Beskrivelse af væsentlige indregningsmetoder og målegrundlag i anvendt regnskabspraksis
- 2.2. Beskrivelse af usikkerhed ved indregning og måling
- 2.3. Omvurdering af domicilejendomme
- 2.4. Egenkapitalopgørelse og præsentation af korrektion af væsentlige fejl
- 2.5. Anvendelse af overtagelsesmetoden ved virksomhedsovertagelser

FINANSTILSYNET
Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finanstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET**

---

¹ Tidligere udsendte orienteringsbreve er fortsat gældende, medmindre andet er anført i dette brev. De tidligere udsendte breve kan findes på tilsynets hjemmeside i tilknytning til regnskabsbekendtgørelsen.

- 2.6. Oplysning om incitamentsprogrammer
- 2.7. Henlæggelse af nettoopskrivning til reserve efter indre værdis metode
- 2.8. Elektronisk indsendelse af års- og delårsrapporter
- 2.9. Ledespåtegning af halvårs- og kvartalsrapporter
- 2.10. Sammenligningstal i halvårs- og kvartalsrapporter

1. Gruppevis nedskrivninger af udlån

Finanstilsynet har i de tidligere orienteringsbreve fra 2004-2006 også behandlet gruppevis nedskrivninger af udlån. De tidligere breve har især omhandlet dokumentationskrav, kvalificerede skøn - hvis et institut endnu ikke havde en model på plads, ikke-anvendelige metoder, samt hvad et institut skulle gøre, hvis det blev opmærksom på en fejl i en tidligere aflagt årsrapport.

Dokumentationskravene formuleret i orienteringsbrevet af 17. december 2004 er stadig gældende og er siden blevet indarbejdet i vejledningen til § 71 i lov om finansiel virksomhed, hvortil der henvises². Overgangsordningen om anvendelse af et kvalificeret skøn kan ikke anvendes ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007, jf. nedenfor. For information om korrektion af fejl (væsentlige og ikke-væsentlige) henvises til tilsynets orienteringsbrev af 6. december 2006 samt afsnit 1.2 i nærværende brev.

1.1 - Ophør af lempelse for dokumentationskrav

I orienteringsbrevet af 17. december 2004 meddelte tilsynet en lempelse i forhold til dokumentationskravet for gruppevis nedskrivninger. Institutter, som ikke havde udarbejdet egentlige modeller til beregning af gruppevis nedskrivninger i årsrapporterne for 2005 kunne herved i stedet nøjes med at foretage kvalificerede skøn over virkningen af eventuelt indtrufne tabsbegivenheder.

Denne lempelse blev med brevet af 6. december 2006 forlænget, således at egentlige modeller først skulle foreligge til brug for udarbejdelse af årsrapporten for 2007. I den forbindelse gjorde tilsynet opmærksom på, at yderligere forlængelse af lempelsen ikke kunne påregnes.

Tilsynet har i løbet af 2007 haft en god dialog med flere institutter, datacentraler, brancheforeninger, revisorer og af institutter engagerede konsulenter. På baggrund af denne dialog er det tilsynets forventning, at alle institutter anvender egentlige modeller til beregning af gruppevis nedskrivninger i årsrapporten for 2007.

---

² Vejledningen kan findes på www.finanstilsynet.dk, "jura", "banker og sparekasser", og "vejledning for pengeinstitutter i henhold til § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed".

Hermed skal tilsynet derfor gøre opmærksom på, at lempelsen af dokumentationskravet for gruppevise nedskrivninger - som bebudet sidste år - ikke længere er gældende og ikke kan anvendes ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007. Et instituts gruppevise nedskrivninger i årsrapporten for 2007 vil derimod skulle baseres på egentlige modeller.

Modellerne vil kunne være udviklet af det enkelte institut selv eller for instituttet (af datacentraler, brancheforeninger, konsulentfirmaer eller lignende). I den forbindelse skal tilsynet henlede opmærksomheden på, at det, uanset hvorledes modellen er udarbejdet, altid vil være det enkelte instituts bestyrelse og direktion, som er ansvarlig i forhold til modellen og de gruppevise nedskrivninger, som de indregner i instituttets eksterne regnskabsrapportering.

Finanstilsynet er opmærksom på, at det ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007 er første gang, at mange institutter anvender egentlige modeller til beregning af gruppevise nedskrivninger. Tilsynet har derfor forståelse for, at procedurerne for backtesting endnu ikke er fuldt ud på plads ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007, men først bliver det i løbet af 2008.

1.2 – Skift fra gruppevise nedskrivninger baseret på "kvalificerede skøn" til anvendelse af model³

Skiftet fra alene at have baseret de gruppevise nedskrivninger på "kvalificerede skøn" til en egentlig model er efter tilsynets opfattelse udtryk for en ændring af et regnskabsmæssigt skøn og ikke en ændret anvendt regnskabspraksis, idet principperne i reglerne om gruppevise nedskrivninger ikke er blevet ændret som følge af, at lempelsen ikke længere er gældende.

En eventuel virkning ved overgangen vil derfor som hovedregel skulle indregnes i resultatopgørelsen for 2007. Undtagelsen hertil vil være, hvis et institut i forbindelse med skiftet konstaterer, at de tidligere indregnede gruppevise nedskrivninger er væsentligt fejlbehæftede, f.eks. fordi instituttet ikke har foretaget et kvalificeret skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Som det fremgik af tilsynets orienteringsbrev af 6. december 2006 er det afgørende for, hvorledes en fejl skal korrigeres, om der er tale om en væsentlig eller ikke-væsentlig fejl.

Er der tale om en væsentlig fejl skal alle berørte poster, herunder sammenligningstal, noteoplysninger mv. korrigeres med tilbagevirkende

---

³ Afsnittet er ikke relevant for de institutter, som allerede anvender egentlige modeller til beregning af gruppevise nedskrivninger.

kraft. Årsrapporten for 2007 skal derfor udarbejdes, som om fejlen ikke var begået⁴, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 82, og IAS 8, afsnit 41-53. Korrektionen vil således ikke få direkte indvirkning på resultatopgørelsen i 2007.

Er der tale om en ikke-væsentlig fejl, kan instituttet blot korrigere fejlen, som om der var tale om et ændret regnskabsmæssigt skøn, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 81, og IAS 8, afsnit 32-40. Korrektionen vil herved få direkte indvirkning på resultatopgørelsen i 2007.

Der henvises i øvrigt til orienteringsbrevet af 6. december 2006, Fondsrådets "Vejledning om ... ændring af regnskabsinformation i års- og delårsrapporter" og Fondsrådets afgørelser vedrørende væsentlige fejl⁵, samt oplysningsforpligtelsen i henhold til § 27 i lov om værdipapirhandel for børsnoterede institutter.

For så vidt angår resultateffekten i 2007 af gruppevise nedskrivninger vil den naturligvis afhænge af, hvad de udarbejdede modeller måtte beregne og eventuelle justeringer for forhold, som modellerne ikke tager (fuldt ud) hensyn til, jf. afsnit 1.4.5 om "tidlige hændelser". Henset til udviklingen i 2007 forventer tilsynet, at det kan vise sig, at nogle institutter skal indregne gruppevise nedskrivninger som en omkostning i resultatopgørelsen i 2007.

1.3 – Anvendelse af Lokale Pengeinstitutters model

Som nævnt i afsnit 1.1. er det altid bestyrelsens og direktionens ansvar, at den eksterne regnskabsrapportering, herunder også de gruppevise nedskrivninger, er i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Et instituts bestyrelse og direktion vil således altid skulle forholde sig til det resultat, som en model måtte beregne som gruppevise nedskrivninger, og om fornødent korrigere de modelbaserede gruppevise nedskrivninger, hvis det vurderes, at modellen ikke tager (fuldt ud) hensyn til alle relevante forhold i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Finanstilsynet har accepteret, at en af Lokale Pengeinstitutter udviklet model til beregning af gruppevise nedskrivninger anvendes for så vidt angår årsrapporten for 2007, men forventer at Lokale Pengeinstitutter udbygger modellen yderligere i løbet af 2008.

---

⁴ Se dog afsnit 2.4 nedenfor om egenkapitalopgørelsen (bevægelser på egenkapitalen), hvor effekten af korrektioner af fejl skal vises.

⁵ Fondsrådets vejledning og hovedindholdet i Fondsrådets afgørelser om væsentlige fejl kan findes på www.fondsraadet.dk.

Anvender et institut denne model for beregning af gruppevis nedskrivninger, er det af endnu større betydning, at det enkelte institut forholder sig til det resultat, som modellen beregner, da instituttets forhold kan afvige fra de gennemsnitlige forhold, som Lokale Pengeinstitutters model bygger på.

Tilsynet har forstået, at Lokale Pengeinstitutters model som udgangspunkt bygger på landstal, men at visse parametre (f.eks. tal for arbejdsløshed og boligpriser) bygger på regionale tal, og at der herudover på sigt (men ikke for 2007) vil finde en vis automatisk tilpasning sted i forhold til det enkelte instituts portefølje af udlån til private.

Efter tilsynets opfattelse er det en forudsætning for brug af modellen, at det enkelte institut altid foretager en vurdering af, om de gennemsnitlige forhold, som Lokale Pengeinstitutters model bygger på, også gør sig gældende for instituttet og dets specifikke kundeportefølje, samt foretager en korrektion, hvis det ikke er tilfældet. Eksempelvis vil to institutter med aktivitet i samme region og med udlån til de samme brancher således godt kunne have en forskellig sammensætning af relativt "stærke" og relativt "svage" kunder.

Tilsvarende vil et instituts historiske tabserfaringer kunne afvige markant fra de gennemsnitlige historiske tabserfaringer, som Lokale Pengeinstitutters model bygger på, hvilket ligeledes vil fordrer en korrektion af de modelbaserede gruppevis nedskrivninger.

Lokale Pengeinstitutter har informeret tilsynet om, at organisationen planlægger at udsende et "tjekskema" til medlemmerne. Ideen med anvendelse af tjekskemaet er at give instituttet et grundlag for at vurdere, om instituttet adskiller sig fra "gennemsnitsinstituttet" og derfor vil skulle foretage en justering af de estimater for gruppevis nedskrivninger, som modellen har beregnet.

Finanstilsynet gør i den forbindelse opmærksom på, at et udfyldt tjekskema er at betragte som dokumentation, der som minimum skal foreligge ved hver regnskabsaflæggelse (års- og delårsrapporter). Tilsvarende skal et institut ved justering af de gruppevis nedskrivninger, som modellen beregner, kunne vise, hvilke af instituttets forhold der adskiller sig fra de gennemsnitlige forhold, som Lokale Pengeinstitutters model bygger på, samt kunne dokumentere/sandsynliggøre effekten heraf på de forventede fremtidige betalingsstrømme (og dermed de gruppevis nedskrivninger).

Tilsynet gør i øvrigt opmærksom på, at betragtningerne om "tidlige hændelser" i afsnit 1.4.5 ligeledes er relevante for et institut, som anvender Lokale Pengeinstitutters model.

1.4 - Opfølgning på "Finansrådets sommerbrev"

Finansrådet udsendte den 5. juli 2007 et "sommerbrev om gruppevis nedskrivninger", hvortil der henvises. Brevet behandlede en række problemstillinger knyttet til egentlige modeller for beregning af gruppevis nedskrivninger (primært problemstillinger knyttet til ratingmodeller⁶). Finanstilsynet skal i det følgende kommentere på de rejste problemstillinger.

1.4.1 – Eksplicite betalingsrækker vs. anvendelse af Basel II parametre

Finansrådet anførte i brevet, at parametre udviklet til brug i Basel II sammenhæng (PD⁷, LGD⁸ mv.) også kan anvendes, hvis instituttet kan tilpasse disse parametre, så de kommer i overensstemmelse med regnskabsreglerne. Finansrådet nævnte følgende områder, hvor det er påkrævet, at der foretages korrektioner af Basel II – parametrene for, at de kan anvendes regnskabsmæssigt:

- Forskellig løbetid (PD har en 12-måneders tidshorisont, mens regnskabsreglerne tilsiger, at udlånenes resterende løbetid skal indgå i beregningen),
- Forventede vs. indtrufne tabsbegivenheder (expected vs. incurred) (kapitaldækningsmæssigt tages udgangspunkt i forventede tabsbegivenheder, mens regnskabsreglerne tilsiger, at der kun skal – og kan – tages hensyn til allerede indtrufne tabsbegivenheder),
- Gennemsnit over en konjunkturcyklus vs. den aktuelle konjunktursituation (kapitaldækningsmæssigt tages udgangspunkt i et gennemsnit over en hel konjunkturcykel, mens den aktuelle situation skal afspejles i henhold til regnskabsreglerne).

Herudover bemærkede Finansrådet, at gruppevis nedskrivninger alene skal beregnes på baggrund af forværringer indtruffet siden første indregning.

Såvel de danske som de internationale regnskabsregler foreskriver, at et nedskrivningsbehov skal opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme.

Efter Finanstilsynets opfattelse skal nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme beregnes ved opstilling af eksplicite forventede fremtidige betalingsrækker og tilbagediskontering heraf. Tilsynet kan

---

⁶ Ratingmodeller dækker over såvel rating- som scoremodeller

⁷ Probability of default – sandsynlighed for misligholdelse

⁸ Loss given default – tab i tilfælde af misligholdelse

imidlertid acceptere, at nutidsværdien ved gruppevis vurdering beregnes på baggrund af ovennævnte Basel-parametre, hvilket indebærer, at der alene opstilles tabsrækker. Det er dog en forudsætning, at parametrene korrigeres for ovennævnte forskelle mellem kapitaldæknings- og regnskabsreglerne.

I forbindelse med korrektion af PD/LGD vil det efter tilsynets opfattelse være relevant at inddrage information om "emergence-perioden". Herved forstår tilsynet den periode, hvor hændelsen (nedklassificeringen i en ratingmodel) vurderes at have indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

"Emergence-perioden" vil ofte være kortere end lånenes resterende løbetid. Et institut kan derfor ikke blot sætte 1-årige PD-værdier i forlængelse af hinanden i udlånenes resterende levetid ved beregning af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme, men vil skulle tage hensyn til, at effekten af hændelsen (nedklassificeringen) er aftagende over tid. Der henvises i øvrigt til afsnit 1.5.2 om, hvorvidt der i øvrigt skal tages hensyn til "emergence-perioden" ved beregning af gruppevise nedskrivninger.

Estimerer et institut til kapitaldækningsformål ikke selv PD, LGD mv., kan instituttet ikke anvende Basel II - parametrene til beregning af nutidsværdien. En fast LGD på f.eks. 45 % kan imidlertid godt anvendes som et udgangspunkt, men vil skulle korrigeres i forhold til hver enkelt gruppe, så LGD kommer til at afspejle den enkelte gruppes forhold, herunder sikkerhederne i gruppen og øvrige forventede betalingsstrømme fra gruppen.

Anvendes Basel II – parametre uden korrektion for ovennævnte forskelle, eller anvendes en fast LGD, der ikke tilpasses den konkrete gruppe, er der tale om en fejl i forhold til regnskabsaflæggelsen.

1.4.2 – Definition af ny kunde

Såvel de danske som de internationale regnskabsregler bygger på en enkeltlånstilgang (facilitetstilgang). Som Finansrådet gjorde opmærksom på i "sommerbrevet", kan tilsynet imidlertid acceptere, at et institut anvender en kundetilgang, der omfatter alle kundens udlån⁹. Kundetilgangen medfører imidlertid visse praktiske udfordringer i forhold til at fastslå, hvornår der regnskabsmæssigt er tale om en ny kunde.

Efter Finanstilsynets opfattelse skal en kunde betragtes som ny, hvis der er tale om en helt ny kunde, som "tages på bøgerne" for første gang, eller

---

⁹ Garantier, uudnyttede kreditrammer mv. er ikke omfattet, da de skal behandles efter andre regler.

hvis der er tale om en eksisterende kunde, hvor afgørende udlånsvilkår (f.eks. renten (risikopræmien), indfrielsesvilkår) ændres, så de tilpasses den aktuelle vurdering af risikoen på kunden. Efter tilsynets opfattelse følger dette blandt andet af IAS 39, afsnit AG76.

Finanstilsynet er blevet præsenteret for og har accepteret flere praktiske tilgange for, hvornår udlånsvilkårene må antages i praksis at være ændret. I den forbindelse er det afgørende for tilsynet, at de praktiske tilgange, som et institut vælger at anvende, er i overensstemmelse med, hvorledes instituttet faktisk agerer over for sine kunder.

Vil et institut i praksis have ændret udlånsvilkårene, f.eks. renten, på en kundes samlede udlån, så de svarer til kundens risiko, hvis der f.eks. er foretaget en forøgelse af det oprindelige engagement med 40 %, vil det være acceptabelt, at instituttet anvender en praktisk regel svarende hertil ved fastlæggelse af, hvornår en eksisterende kunde skal betragtes som ny.

Ændrer instituttet derimod i praksis først udlånsvilkårene, f.eks. renten, så de svarer til kundens risiko, hvis en forøgelse er større end det samlede udlån umiddelbart før forøgelsen, vil det være acceptabelt, at instituttet anvender en praktisk regel svarende hertil.

Et institut skal kunne dokumentere, at en praktisk regel har baggrund i, hvorledes instituttet faktisk agerer over for kunderne.

Finansrådet behandlede i "sommerbrevet" ligeledes udlån som genforhandles. I forhold til disse er det ligeledes tilsynets opfattelse, at det essentielle er, om afgørende lånevilkår ændres. Ændrer et institut ved genforhandlingen afgørende udlånsvilkår svarende til låntagerens ændrede risiko, skal et genforhandlet udlån ligeledes betragtes som nyt. Instituttet skal i så fald kunne dokumentere, at udlånsvilkårene er ændret svarende til den højere risiko på låntageren.

1.4.3 – Migration i en ratingmodel (flere klasser i samme gruppe)

Finansrådet anførte i sit brev om migration i en ratingmodel, at der menes udlåns/låntageres vandring mod dårligere ratingklasser. Endvidere gjorde Finansrådet opmærksom på, at én ratingklasse ikke pr. automatik skal medføre én gruppe, og at én gruppe til regnskabsmæssige formål kan sammensættes, så den består af flere ratingklasser.

Finanstilsynet er enig heri. Efter tilsynets opfattelse skal institutterne dog sikre sig, at en gruppe herved ikke bliver så bred, at der ikke længere er tale om ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko inden for gruppen.

1.4.4 – IBNR-nedskrivninger¹⁰

Finansrådet anførte i sit brev, at IBNR - nedskrivninger er udtryk for nedskrivninger, som kan henføres til det forhold, at tiden er gået, og ikke til det forhold, at der er indtruffet forværringer efter tidspunktet for første indregning. IBNR-nedskrivninger er således udtryk for indregning (periodisering) af de oprindeligt forventede tab i det omfang, disse endnu ikke har udmøntet sig i individuelle tab. Finanstilsynet er enig i denne forståelse.

For at et institut kan indregne IBNR-nedskrivninger som gruppevise nedskrivninger, skal instituttet efter Finanstilsynets opfattelse kunne dokumentere en sammenhæng mellem det forhold, at tiden er gået, og at der som følge heraf er indtruffet en eller flere tabsbegivenheder (som oprindeligt var forventede), samt at instituttet på den baggrund har lidt et tab, som ikke er individuelt identificeret.

Efter tilsynets opfattelse kan det vise sig vanskeligt at dokumentere IBNR-nedskrivninger som gruppevise nedskrivninger, jf. ovenfor. Tilsynet kan derfor acceptere, at de oprindeligt forventede tab først indregnes i takt med, at de identificeres som individuelle nedskrivninger. Tilsynet kræver således ikke, at der foretages indregning af IBNR-nedskrivninger som gruppevise nedskrivninger.

Indregner et institut IBNR-nedskrivninger som gruppevise nedskrivningen uden at have dokumentation herfor, vil det som udgangspunkt blive betragtet som en fejl.

1.4.5 – "Tidlige hændelser"

Ved "tidlige hændelser" forstås ifølge Finansrådet forværringer eller forbedringer, som er indtruffet efter tidspunktet for første indregning, men som instituttets model endnu ikke tager hensyn til, da de bagvedliggende parametre (ratingkarakterer i en ratingmodel og aktuelle parameterværdier i en segmenteringsmodel) endnu ikke har ændret sig. Finanstilsynet er enig i denne forståelse.

Har et institut kendskab til sådanne hændelser, som instituttets model for beregning af gruppevise nedskrivninger vurderes ikke at tage (fuldt ud) hensyn til, skal instituttet korrigere de modelbaserede gruppevise nedskrivninger. Efter tilsynets opfattelse følger pligten til at foretage denne korrektion blandt andet af IAS 39, afsnit 62, om velunderbyggede vurderinger (experienced judgement). Da de danske regler i forhold til gruppevise nedskrivninger er IFRS-forenelige, vil der også ved regnskabsaflægelse efter de danske regler skulle foretages en sådan korrektion.

---

¹⁰ Incurred but not reported losses - Opståede men ikke præsenterede tab. Der henvises til IAS 39, afsnit AG90.

Ved korrektion af de modelbaserede gruppevise nedskrivninger skal instituttet kunne dokumentere, at der er indtruffet en eller flere hændelser, samt kunne sandsynliggøre, at hændelserne har en påvirkning af de forventede fremtidige betalingsstrømme og derved de gruppevise nedskrivninger. Et simpelt ikke underbygget skøn kan således ikke anvendes til at korrigere de modelbaserede gruppevise nedskrivninger.

Herudover gælder det, at udgangspunktet for en gruppevis vurdering skal være en egentlig model, som efterfølgende skal suppleres af velunderbyggede vurderinger (experienced judgement). En omvendt tilgang vil efter tilsynets opfattelse ikke være i overensstemmelse med reglerne.

En ændring af de gruppevise nedskrivninger på baggrund af "tidlige hændelser" vil efterfølgende skulle erstattes af gruppevise nedskrivninger beregnet på baggrund af instituttets model. Såfremt, der ikke opstår den forventede effekt af den eller de "tidlige hændelser", skal ændringen (nedskrivningen/tilbageførslen) tilbageføres.

1.4.6 – Brutto/nettotilgang i en ratingmodel

I orienteringsbrevet af 6. december 2006 gjorde tilsynet opmærksom på, at der efter tilsynets opfattelse vil være tale om en fejl, hvis en model for beregning af gruppevise nedskrivninger bygger på netto- frem for bruttovandring. Ved en nettotilgang i et ratingsystem tillades under visse betingelser modregning mellem nedskrivninger på låntagere, som vandrer nedad (dårligere ratingkarakter), og "opskrivninger" på låntagere, som vandrer opad (bedre ratingkarakter).

Tilsynet er fortsat af den opfattelse, at det er i overensstemmelse med reglerne at basere sin model for beregning af gruppevise nedskrivninger på bruttovandring. Ved en bruttotilgang vil de samlede gruppevise nedskrivninger udgøres af summen af de enkelte låntageres forværring i ratingklasserne uden hensyntagen til, at andre låntagere i perioden har fået en bedre rating.

Finansrådet har imidlertid præsenteret tilsynet for to nettotilgange (A og B), jf. nedenfor, som tilsynet ligeledes har accepteret, idet de begge bygger på, at der holdes styr på den enkelte låntagers vandring siden første indregning og frem til statustidspunktet. Efter begge nettotilgange skyldes en gruppevis nedskrivning således, at der for nogle kunder er sket en forværring siden første indregning, som ikke opvejes af den forbedring, andre kunder i samme gruppe har oplevet siden deres første indregning.

Finansrådets tilgange bygger således ikke kun på, hvor mange låntagere der pt. er placeret i de forskellige klasser uden hensyntagen til, hvor låntagerne er vandret fra siden første indregning og siden seneste vurde-

ringstidspunkt. Var det tilfældet, ville tilgangene ikke kunne accepteres af tilsynet.

Hvad enten en bruttotilgang eller de af Finansrådet præsenterede nettotilgange anvendes, skal der således holdes styr på den enkelte låntagers vandring siden første indregning og frem til statutstidspunktet. Forskellen på bruttotilgangen og de af Finansrådet præsenterede nettotilgange er hermed alene, at der ved nettotilgangene tillades modregning (nettoficering) mellem nedskrivningerne på visse låntagere og "opskrivninger" på visse andre låntagere.

Efter Finansrådets nettotilgang A tillades "nettoficering" mellem låntagere, som oprindeligt var placeret i samme ratingklasse. Er to låntagere f.eks. begge placeret i ratingklasse 2 oprindeligt, og er den ene på vurderingstidspunktet vandret til klasse 1, mens den anden låntager er vandret til klasse 3, kan der foretages modregning mellem nedskrivningen på sidstnævnte og "opskrivningen" på førstnævnte.

Efter Finansrådets nettotilgang B tillades "nettoficering" mellem låntagere, som aktuelt (på balancedagen) er placeret i samme ratingklasse. Er to låntagere på vurderingstidspunktet begge placeret i ratingklasse 2, og er den ene vandret fra klasse 1, mens den anden er vandret fra klasse 3, kan der foretages modregning mellem nedskrivningen på førstnævnte og "opskrivningen" på sidstnævnte.

Det er Finanstilsynets opfattelse, at begge de af Finansrådets nettotilgange kan accepteres, idet tilsynet har forstået, at

- begge tilgange bygger på, at der kun beregnes en "gruppevis nedskrivning" på et udlån/en låntager, hvis kunden siden første indregning er vandret til en dårligere ratingklasse,
- der kun foretages modregning mellem udlån/låntagere, som oprindeligt (nettotilgang A) henholdsvis aktuelt (nettotilgang B) er placeret i samme gruppe (klasse), og altså ikke foretages modregning mellem udlån/låntagere i forskellige grupper,
- der ikke kan foretages opskrivning af en gruppe (defineret efter tilgang A eller B) som helhed, samt at

- låntagere, om hvilke der foreligger information, som identificerer tab, fjernes fra deres respektive grupper og i stedet gøres til genstand for individuel vurdering og nedskrivning.

Blandt andet fordi det kan medføre store forskelle i de gruppevise nedskrivninger, om der anvendes en bruttotilgang, nettotilgang A eller nettotilgang B, skal et institut i anvendt regnskabspraksis beskrive den af metoderne, der er anvendt. Efter tilsynets opfattelse er der således tale om et forhold, der skal beskrives i afsnittet om anvendt regnskabspraksis i henhold til IAS 1, afsnit 108 – 115 og regnskabsbekendtgørelsens § 85.

1.5. – Øvrige forhold vedrørende gruppevise nedskrivninger

I det følgende behandler tilsynet enkelte yderligere forhold vedrørende gruppevise nedskrivninger, som ikke blev behandlet i Finansrådets brev.

1.5.1 – Opgørelse af udlåns effektive rente

Finanstilsynet har konstateret, at der hos flere institutter hersker tvivl om, hvorledes et udlåns effektive rente skal opgøres, herunder især om den opgjorte effektive rente skal korrigeres for de oprindelige tabsforventninger på tidspunktet for første indregning.

Finanstilsynet gør derfor opmærksom på, at der ikke skal tages hensyn til de oprindelige tabsforventninger ved opgørelse af den effektive rente. Dette fremgår af IAS 39, afsnit 9¹¹:

"...Ved beregning af den effektive rente skal virksomheden foretage skøn over pengestrømme under hensyntagen til alle kontraktlige vilkår for det finansielle instrument (eksempelvis førtidig indfrielse, call-optioner og lignende optioner), men ikke til fremtidige kredittab."

Baggrunden for, at der ikke skal korrigeres for de oprindelige tabsforventninger, er, at det antages, at der ved fastlæggelse af renten (risikopræmien) er taget hensyn til de oprindelige tabsforventninger på kunden.

1.5.2 – "Emergence-perioden"

I afsnit 1.4.1 om beregning af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme på baggrund af Basel II – parametre i en ratingmodel omtales den såkaldte "emergence-periode". Herved forstås den periode, hvor en tabshændelse vurderes at have indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme. Efter perioden forventes alle tab som følge af tabshændelsen således at være individualiseret.

---

¹¹ Eftersom de danske regler i forhold til gruppevise nedskrivninger er IFRS-forenelige gælder dette også for institutter, der aflægger regnskab efter regnskabsbekendtgørelsen.

Det er tilsynets opfattelse, at det ligeledes kan være relevant at tage hensyn til "emergence-perioden" i en segmenteringsmodel. Baggrunden er imidlertid en anden end under ratingtilgangen, hvor der alene tages hensyn til emergence-perioden for at korrigere PD og LGD. I det følgende gives et eksempel for at illustrere problemstillingen:

Der indtræffer en tabshændelse i form af en markant stigning i benzinprisen, som påvirker en række vognmænd negativt. I ratingmodellen, hvor vognmændene ikke er placeret i en gruppe for sig, medfører hændelsen, at vognmændene som følge af dårlige økonomiske nøgletal hver især vandrer til dårligere ratingklasser. Denne migration til dårligere ratingklasser medfører objektiv indikation for værdiforringelse og efterfølgende, at der beregnes en gruppevis nedskrivning i ratingmodellen.

I segmenteringsmodellen vil den samme hændelse (markant stigning i benzinprisen) ligeledes føre til en gruppevis nedskrivning, men modsat ratingtilgangen er "benzinprisen" den forklarende variabel og ikke vognmændenes økonomiske nøgletal.

I segmenteringsmodellen er instituttets historiske tabserfaringer således kendskabet til sammenhængen mellem udviklingen i benzinprisen og det forhold, at instituttet lider tab. Ved kombination af disse erfaringer med den aktuelle markante prisstigning haves grundlaget for indregning af en nedskrivning på gruppen af vognmænd. (I eksemplet antages det for enkelthedens skyld, at den eneste parameter, som anvendes for gruppen af vognmænd, er benzinprisen).

I eksemplet forbliver benzinprisen på det høje niveau, hvilket som forventet medfører, at nogle vognmænd tages ud til individuel vurdering og nedskrivning i de efterfølgende perioder. Efter x perioder er alle individuelt værdiforringede vognmænd identificeret, og de resterende vognmænd er ikke længere påvirket af den markante stigning i benzinprisen, fordi de har formået at overvælde prisstigningen på kunderne eller på anden vis har tilpasset sig det nye prisniveau.

I ratingmodellen vil de resterende vognmænd derfor migrere tilbage til de bedre ratingklasser i takt med, at deres økonomiske nøgletal igen forbedres. Den gruppevise nedskrivning på de resterende vognmænd vil herved automatisk blive tilbageført.

I segmenteringsmodellen vil de resterende vognmænd imidlertid fortsat være omfattet af en nedskrivning som følge af ovennævnte historiske sammenhæng mellem benzinprisen og instituttets tabserfaringer, idet benzinprisen er forblevet på samme niveau. En nedskrivning, det ikke vil være korrekt at opretholde, da vognmændenes økonomiske situation ikke længere er forringet.

I eksemplet vil det derfor alt andet lige være relevant at tage hensyn til "emergence-perioden" i segmenteringsmodellen, idet den gruppevise nedskrivning ikke automatisk tilbageføres, selvom låntagernes økonomiske nøgletal igen er forbedret.

Der vil også kunne opstilles andre eksempler, hvor de resterende låntagere i en gruppe fortsat er negativt påvirket af en hændelse, selvom en række låntagere er identificeret, udtaget til individuel vurdering og individuelt nedskrevet. I sådanne eksempler vil "emergence-perioden" omfatte udlånenes resterende levetid.

Hvorvidt der skal tages hensyn til emergence-perioden, må derfor afhænge af, hvilken type hændelse der er tale om, og instituttets specifikke erfaringer med de forskellige hændelsestypers emergence-periode.

Tilsynet kan ikke på forhånd udelukke, at en segmenteringsmodel kan være designet således, at en gruppevis nedskrivning på ikke-værdiforringede kunder som i eksemplet, automatisk vil blive tilbageført, og at det derfor ikke er relevant at tage yderligere hensyn til "emergence-perioden".

Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis andre parametre (i eksemplet var alene benzinprisen en parameter) eller hyppige genberegninger af sammenhænge mellem værdierne af de forklarende variable og bankens tab medfører, at den ikke-relevante nedskrivning automatisk tilbageføres.

Finanstilsynet har forståelse for, hvis et instituts model ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007 ikke tager eller kun delvist tager hensyn til virkningen af "emergence-perioden".

2. Øvrige regnskabsforhold

Øvrige regnskabsforhold omfatter nogle af de forhold, som Finanstilsynet i øvrigt er blevet opmærksomme på i forbindelse med regnskabskontrollen i 2007.

2.1 – Beskrivelse af væsentlige indregningsmetoder og målegrundlag i anvendt regnskabspraksis

I henhold til IAS 1, afsnit 108 – 115, og regnskabsbekendtgørelsens § 85, stk. 1, skal et institut i et særskilt afsnit i årsrapporten redegøre for alle væsentlige indregningsmetoder og målegrundlag, der er anvendt på posterne i balance, resultatopgørelse og noter.

Efter tilsynets opfattelse er der tale om et meget vigtigt afsnit, da det er ved læsning af dette afsnit, at regnskabsbrugerne skal blive i stand til at

forstå, hvorledes de forskellige beløb i instituttets årsrapport er fremkommet.

Ved kontrollen af årsrapporterne for 2006 har tilsynet i en række tilfælde imidlertid konstateret, at beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis efter tilsynets opfattelse ikke giver regnskabsbrugerne denne fornødne støtte.

I flere tilfælde er anvendt regnskabspraksis alene en gengivelse af regnskabsreglerne uden oplysning om de underliggende metoder, forudsætninger mv., som instituttet har anvendt, og som er afgørende for forståelse af de indregnede beløb.

I andre tilfælde er afsnittet alene en afskrift af modelregnskaber fra revisionsfirmaer uden, at der er foretaget tilpasning til de aktiver og forpligtelser, som instituttet rent faktisk har, og uden, at der er foretaget tilpasning til de metoder og fremgangsmåder, der rent faktisk er anvendt.

På den baggrund gør tilsynet opmærksom på, at alle væsentlige indregningsmetoder og målegrundlag skal omtales i afsnittet om anvendt regnskabspraksis, jf. ovenfor. En mangelfuld beskrivelse af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2007 vil af tilsynet blive betragtet som en fejl.

Som et eksempel på, hvad et institut efter tilsynets opfattelse alt andet lige vil skulle omtale i årsrapporten for 2007, er den metode, der er anvendt ved beregning af individuelle nedskrivningsbehov. De forventede fremtidige betalingsrækker vil således kunne opstilles såvel på baggrund af det mest sandsynlige udfald som på baggrund af sandsynlighedsvægtede scenarier, jf. Fondsrådets tidligere afgørelse herom¹².

Der er tale om to metoder/fremgangsmåder, som efter tilsynet opfattelse vil kunne medføre ret forskellige nedskrivningsbehov, hvorfor det er relevant, at den valgte fremgangsmåde beskrives, ligesom målegrundlaget skal oplyses (f.eks. hvordan man når frem til risikovægtene ved anvendelse af sandsynlighedsvægtede scenarier).

Et andet eksempel på et område, som efter tilsynets opfattelse skal beskrives i årsrapporten for 2007, er metoden for beregning af gruppevise nedskrivninger (rating, segmentering, brutto-, nettotilgange mv.). De forskellige metoder/fremgangsmåder for beregning af gruppevise nedskrivninger kan således ligeledes medføre meget forskellige nedskrivningsbehov.

---

¹² Se evt. www.fondsraadet.dk, "afgørelser", "væsentlige og eller principielle overtrædelser" og afgørelsen benævnt "pengeinstituts beregning af nedskrivningsbehov på udlån (anvendelse af sandsynlighedsvægtede scenarier).

2.2 – Beskrivelse af usikkerhed ved indregning og måling

Det fremgår af § 131, stk. 1, nr. 2, i regnskabsbekendtgørelsen, at ledelsesberetningen skal beskrive usikkerhed ved indregning og måling, så vidt muligt med angivelse af beløb. Finanstilsynet har ved kontrollen af flere institutters årsrapporter for 2006 konstateret, at ledelsesberetningerne ikke indeholdt en sådan beskrivelse.

Hermed gør tilsynet derfor opmærksom på bestemmelsen.

I den forbindelse gør tilsynet ligeledes opmærksom på, at lov om finansiel virksomhed § 185, stk. 1, omhandlende ledespåtegningen er ændret. Ved ændringen er det blandt andet tilføjet (nr. 3), at det i ledespåtegningen også skal erklæres, hvorvidt ledelsesberetningen indeholder en retvisende gennemgang af udviklingen i virksomheden og en beskrivelse af virksomhedens væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer.

Ændringen trådte i kraft den 1. november 2007 og finder således anvendelse for årsrapporterne for 2007.

2.3 – Omvurdering af domicilejendomme

Finanstilsynet henleder opmærksomheden på, at domicilejendomme efter regnskabsbekendtgørelsens § 61 løbende skal måles til omvurderet værdi, som er dagsværdien på omvurderingstidspunktet, og at omvurderingen skal foretages så hyppigt, at den regnskabsmæssige værdi ikke afviger væsentligt fra domicilejendommens dagsværdi på balancetidspunktet.

Finanstilsynet har konstateret tilfælde, hvor der ikke har været foretaget ændring af den omvurderede værdi i flere på hinanden følgende år med den begrundelse, at der ikke i det pågældende område har været grundlag for ændringer i den omvurderede værdi som følge af stagnation i ejendomspriserne.

Tilsynet gør i den forbindelse opmærksom på, at institutterne ved hver regnskabsaflæggelse skal foretage en vurdering af, om der er behov for regulering af den omvurderede værdi. Institutterne skal ligeledes være opmærksomme på, at den regnskabsmæssige værdi på balancetidspunktet er den omvurderede værdi efter fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger, og at det er denne nettoværdi, der i henhold til § 61 ikke må afvige væsentligt fra dagsværdien.

Dagsværdien på omvurderingstidspunktet af domicilejendomme skal opgøres i henhold til bilag 8 til regnskabsbekendtgørelsen, hvilket skal fremgå af beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis. I noteoplysningerne skal det herudover anføres, hvorvidt eksterne eksperter har været involveret i målingen af domicilejendomme samt gives oplysning om de gjorte

forudsætninger, herunder f.eks. hvilket forrentningskrav, der er lagt til grund ved målingen af den omvurderede værdi.

2.4 – Egenkapitalopgørelse og præsentation af korrektion af væsentlige fejl

Ifølge regnskabsbekendtgørelsens § 36, stk. 1, nr. 5, skal årsrapporten indeholde en opgørelse over bevægelserne på egenkapitalen, jf. lov om finansiel virksomhed § 183, stk. 1. Et af de elementer, der skal indgå i egenkapitalopgørelsen, er effekten af korrektioner af fejl, såfremt det konstateres, at tidligere årsrapporter har været påvirket af væsentlige fejl.

Finanstilsynet har i en række tilfælde, hvor pengeinstitutter i 2006 har offentliggjort korrigerende/supplerende oplysninger til årsrapporten for 2005 konstateret, at pengeinstitutterne ikke havde udarbejdet årsrapporten for 2006 således, at effekten af fejl kunne aflæses i egenkapitalopgørelsen for 2006. De pågældende pengeinstitutter havde alene foretaget korrektion af sammenligningstal, noter og femårsoversigter mv. i årsrapporten for 2006 i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 82, stk. 1.

Dette er imidlertid ikke tilstrækkeligt, idet de supplerende/korrigerende oplysninger ikke er at betragte som en integreret del af en allerede aflagt årsrapport. Effekten af fejlkorrektionen skulle derfor tillige have været vist i årsrapporten for 2006 som en korrektion af primoegenkapitalen, idet 2006 var det år, hvori fejlen blev konstateret.

Det fremgår således også af § 188, stk. 1, nr. 9, i lov om finansiel virksomhed, at primobalancen for regnskabsåret skal svare til ultimobalancen for det foregående regnskabsår. Primoegenkapitalen i opgørelsen over bevægelser på egenkapitalen, skal således svare til ultimoegenkapitalen i henhold til den senest på generalforsamlingen godkendte årsrapport.

Det skal af teksten i egenkapitalopgørelsen fremgå, at der er tale om retelse af en fejl, hvorfor f.eks. en betegnelse som "regulering vedrørende tidligere år" ikke er anvendelig.

Finanstilsynet har endvidere konstateret, at en del pengeinstitutter har vist egenkapitalopgørelsen som en note til balancen. Ifølge regnskabsbekendtgørelsen er egenkapitalopgørelsen at betragte som et element af årsrapporten således som f.eks. ledelsesberetning, resultatopgørelse og balance og kan derfor ikke vises som en note.

2.5 – Anvendelse af overtagelsesmetoden ved virksomhedsovertagelser

Finanstilsynet ønsker at understrege, at hovedreglen¹³ ved virksomheds-sammenslutninger er, at overtagelsesmetoden skal anvendes, jf. § 145 i regnskabsbekendtgørelsen. Metoden indebærer, at de overtagne aktiver og forpligtelser skal indregnes og måles til disses dagsværdi på erhvervelsestidspunktet.

Overtagne aktiver og forpligtelser, der ikke tidligere har været målt til dagsværdi (men derimod til fx amortiseret kostpris, kostpris eller omvurderet værdi), vil således skulle indregnes i den overtagende virksomheds balance til en værdi, som vil kunne afvige fra den regnskabsmæssige værdi i den overtagne virksomhed.

Derudover skal den overtagende virksomhed i forbindelse med allokering af købesummen identificere andre aktiver, der skal indregnes i den overtagende virksomheds balance, men som ikke tidligere kunne indregnes i den overtagne virksomheds balance. Disse andre aktiver vil ofte være immaterielle aktiver. Tilsvarende skal den overtagende virksomhed identificere og indregne eventualforpligtelser, som ikke tidligere kunne indregnes i den overtagne virksomheds balance.

Til yderligere orientering skal tilsynet oplyse, at reglerne for den regnskabsmæssige behandling af virksomhedsovertagelser og fusioner m.v.¹⁴ er blevet justeret i forhold til tidligere gældende regler.

Det fremgår nu eksplicit af § 146, stk. 2, at sammenlægningsmetoden efter tilladelse fra Finanstilsynet kan anvendes i forbindelse med fusioner eller koncernetableringer, der ligger uden for anvendelsesområdet for IFRS 3. Eksempler herpå er, at de sammensluttende virksomheder er underlagt fælles kontrol, at de sammensluttede virksomheder er gensidige virksomheder, eller at virksomhederne sammensluttes ved aftale uden opnåelse af en ejerinteresse.

Justeringen giver Finanstilsynet mulighed for at give dispensation fra anvendelse af overtagelsesmetoden, eksempelvis ved sammenslutning af to sparekasser.

I forbindelse med fusioner eller koncernetableringer, hvor to virksomheder begge er underlagt fælles kontrol, kan sammenlægningsmetoden uden videre anvendes. I disse tilfælde er det således ikke nødvendigt at søge Finanstilsynet om tilladelse til at anvendes sammenlægningsmetoden.

2.6 – Oplysning om incitamentsprogrammer

¹³ Dette har været gældende siden 1. januar 2005.

¹⁴ §§ 145 og 146 i henholdsvis bekendtgørelse nr. 1466 af 13. december 2006 og bekendtgørelse nr. 1265 af 26. oktober 2007.

Det fremgår af regnskabsbekendtgørelsens § 121, stk. 2, 3. pkt., at institutterne skal give oplysninger om eventuelle incitamentsprogrammer for ledelsesmedlemmer.

Finanstilsynet har imidlertid konstateret flere tilfælde, hvor institutter i deres årsrapporter for 2006 ikke har afgivet tilstrækkelige oplysninger om incitamentsprogrammer.

Hermed understreger Finanstilsynet derfor, at kravet indebærer, at der skal oplyses om eksisterende aktieoptioner, warrants, bonusprogrammer osv. Alle oplysninger, der er nødvendige for at kunne vurdere værdien af programmet, skal gives.

Hvis et institut eksempelvis anvender aktieoptioner i et incitamentsprogram til ledelsen, og instituttet anvender en Black-Scholes model til opgørelse af programmets dagsværdi, så er det Finanstilsynets opfattelse, at der f.eks. skal gives oplysning om optionernes udnyttelseskurs (exercise price), optionernes løbetid, den underliggende aktiekurs, volatiliteten og den risikofrie rentesats.

2.7. Henlæggelse af nettoopskrivning til reserve efter indre værdis metode

I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 56, stk. 4, skal et beløb svarende til *regnskabsårets* nettoopskrivning henlægges til reserven for nettoopskrivning efter indre værdis metode. I tilfælde af nettounderskud¹⁵ i de virksomheder, der måles efter indre værdis metode, skal et beløb svarende til regnskabsårets nettonedskrivning, indregnes og fradrages i en positiv reserve. Overstiger beløbet for nettonedskrivning den positive reserve inden fradraget, skal kun den del af nettonedskrivningen, der svarer til reserven, fragå denne.

Formålet med binding af opskrivninger er, at der ikke skal kunne ske udlodning af midler til ejerne på baggrund af urealiserede gevinster. Først når gevinsterne er realiseret (typisk ved modtagelse af udbytte) skal reserven opløses, og midlerne kan udloddes til ejerne som udbytte m.v. Bindingsreglerne er således selskabsretlige beskyttelsesforanstaltninger af kreditorer.

Det er tilsynets opfattelse, at en nøje efterlevelse af regnskabsbekendtgørelsens ordlyd kan føre til et ikke tilsigtet resultat. Såfremt en dattervirksomhed har et underskud i år 1 på 100, skal dette beløb fradrages i modervirksomhedens frie reserver. Har dattervirksomheden efterfølgende i år 2 et overskud på 100, skal dette beløb henlægges til reserve for netto-

---

¹⁵ Det forudsættes her, at der i øvrigt ikke forekommer egenkapitalbevægelser i virksomhederne.

opskrivning efter indre værdis metode. Denne reserve kan ikke anvendes til udbytte og kan kun frigøres ved udbytte fra tilknyttede virksomheder (eller anvendes til dækning af modervirksomhedens underskud).

Da dattervirksomheden, såfremt den er stiftet uden overkurs, efter år 2 ikke har nogen udbyttelig, ses der ikke umiddelbart at være nogen begrundelse for, at der i modervirksomheden skal etableres en bunden reserve på 100 i år 2, som bestemmelsens ordlyd kræver.

Efter tidligere gældende regnskabsbestemmelser var der kun krav om henlæggelse til reserve for opskrivning efter indre værdis metode, såfremt det akkumulerede nettoresultat var positivt. Efter de nugældende regler skal der foretages henlæggelse, såfremt årets nettoresultat er positivt. Regnskabsbestemmelserne for de finansielle virksomheder er på dette punkt udformet, så de svarer til den tilsvarende bestemmelse i årsregnskabsloven.

Af bemærkningerne til de ændrede regnskabsregler, som blev gjort gældende fra 1. januar 2005, fremgår det, at der er tale om en videreførelse af de tilsvarende regler i de tidligere gældende regnskabsbekendtgørelser. Der synes således ikke at være tilsigtet nogen stramning af reglerne omkring binding.

På den baggrund vil Finanstilsynet udstede en ændringsbekendtgørelse, hvorefter bestemmelsen ændres med virkning for årsrapporterne for 2007, således at der alene skal foretages henlæggelse, såfremt der er tale om et akkumuleret positivt nettoresultat.

2.8 – Elektronisk indsendelse af års- og delårsrapporter

Finanstilsynet henleder opmærksomheden på, at det vil blive muligt at indsende såvel års- som delårsrapporter elektronisk til Finanstilsynet. Yderligere oplysninger om denne mulighed vil fremgå af Finanstilsynets hjemmeside.

2.9 – Ledespåtegning af halvårs- og kvartalsrapporter

Med de nye regnskabsbestemmelser, som trådte i kraft den 1. januar 2007, er der stillet krav om, at institutternes halvårsrapporter ud over en ledelsesberetning også skal indeholde en ledespåtegning. Indholdet af denne ledespåtegning skal opfylde kravene i § 185 i lov om finansiell virksomhed.

Finanstilsynet har i flere tilfælde konstateret, at indsendte halvårsrapporter ikke har været forsynet med en ledespåtegning, ligesom nogle alene har indeholdt en påtegning fra instituttets daglige ledelse.

Tilsynet gør derfor opmærksom på, at halvårsrapporter skal være forsynet med en ledespåtegning omfattende såvel bestyrelse som direktion.

Aflægger instituttet kvartalsregnskaber, skal disse også indeholde en ledespåtegning, der opfylder kravene i henhold til § 185 i lov om finansiel virksomhed.

Finanstilsynet gør i øvrigt opmærksom på, at det ikke er nødvendigt, at de enkelte ledelsesmedlemmers underskrift er påført den indsendte års-/delårsrapport, men at det er tilstrækkeligt, at instituttet opbevarer et underskrevet eksemplar af års-/delårsrapporten.

2.10 – Sammenligningstal i halvårs- og kvartalsrapporter

I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 148 skal halvårsrapporten indeholde en resultatopgørelse for perioden 1. januar til 30. juni med sammenligningstal for den tilsvarende periode året før. Herudover skal halvårsrapporten indeholde en balance pr. 30. juni med sammenligningstal pr. 31. december for året før.

Finanstilsynet har i flere tilfælde konstateret, at institutter ikke har medtaget sammenligningstal pr. 31. december, men derimod sammenligningstal pr. 30. juni for året før. Efter regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 1, er der ikke krav om sammenligningstal for balancen pr. 30. juni for året før, men for balancen pr. 31. december.

Finanstilsynet gør derfor opmærksom på kravene om oplysning om sammenligningstal i regnskabsbekendtgørelsens § 148.

Aflægges en kvartalsrapport skal den indeholde en resultatopgørelse for perioden fra 1. januar til balancedagen (31. marts eller 30. september) med sammenligningstal for den tilsvarende periode året før. Herudover skal kvartalsrapporten indeholde en balance pr. balancedagen (31. marts eller 30. september) med sammenligningstal pr. 31. december for året før.

I tilfælde af at der tale om en koncern, kan modervirksomheden udelade sit eget regnskab, således at kvartalsrapporten alene omfatter koncernregnskabet.